

	अष्टमम्	DSCC 18	उद्देश्यम् - श्रीमद्देवीभागवतस्य परिचयप्रदानपूर्वकमेकादशस्कन्धे स्थितानां विषयाणामवबोधनम्। आधारग्रन्थः - ■ श्रीमद्देवीभागवते एकादशस्कन्धे (1-15 अध्यायाः) गीताप्रेस, गोरखपुर। <table border="1"> <tr> <td data-bbox="813 469 1749 916"> सदाचारवर्णनम्। ● प्रातश्चिन्तनम्। ● मौनस्याचरणम्। ● शौचादिवर्णनम्। ● गायत्रीजपमहत्त्वम्। ● धर्मस्वरूपविचारः। </td><td data-bbox="1749 469 1883 916">1</td><td data-bbox="1883 469 1995 916">1</td><td data-bbox="1995 469 2159 916">16-20</td></tr> <tr> <td data-bbox="813 916 1749 1353"> रूद्राक्षमाहात्म्यम्। ● रूद्राक्षस्य आविर्भावः। ● विविधमुखरूद्राक्षाणां परिचयः। ● जपमालायाः लक्षणम्। ● रूद्राक्षधारणमाहात्म्यम्। ● रूद्राक्षधारणनियमाः। </td><td data-bbox="1749 916 1883 1353">1</td><td data-bbox="1883 916 1995 1353">1</td><td data-bbox="1995 916 2159 1353">16-20</td></tr> </table>	सदाचारवर्णनम्। ● प्रातश्चिन्तनम्। ● मौनस्याचरणम्। ● शौचादिवर्णनम्। ● गायत्रीजपमहत्त्वम्। ● धर्मस्वरूपविचारः।	1	1	16-20	रूद्राक्षमाहात्म्यम्। ● रूद्राक्षस्य आविर्भावः। ● विविधमुखरूद्राक्षाणां परिचयः। ● जपमालायाः लक्षणम्। ● रूद्राक्षधारणमाहात्म्यम्। ● रूद्राक्षधारणनियमाः।	1	1	16-20
सदाचारवर्णनम्। ● प्रातश्चिन्तनम्। ● मौनस्याचरणम्। ● शौचादिवर्णनम्। ● गायत्रीजपमहत्त्वम्। ● धर्मस्वरूपविचारः।	1	1	16-20								
रूद्राक्षमाहात्म्यम्। ● रूद्राक्षस्य आविर्भावः। ● विविधमुखरूद्राक्षाणां परिचयः। ● जपमालायाः लक्षणम्। ● रूद्राक्षधारणमाहात्म्यम्। ● रूद्राक्षधारणनियमाः।	1	1	16-20								

			भस्ममाहात्म्यम्। ● भूतशुद्धिप्रकारः। ● भस्मनिर्माणविधिः। ● भस्मधारणम्। ● भस्मधारणमाहात्म्यम्। ● शिरोव्रतम्।	1	1	16-20
			भस्मभेदाः। ● भस्मत्रैविध्यत्वम्। ● विभूतिकरणम्। ● विभूतिधारणविधिः। ● मन्त्रोच्चारणपूर्वकं भस्मधारणम्।	1	1	16-20

		फलाधिगति:(Outcome) :- ● सदाचारविषये ज्ञानप्रदानम्। ● रूद्राक्षमहत्त्वविषये अवबोधनम्। ● भस्मधारणमाहात्म्यविषयकज्ञानावबोधनम्। ● शिवपूजा-विभूतिधारण-मन्त्रजपकरणोपायानां समुद्बोधनम्। सङ्गति:(Inter Link) :- श्रीमद्देवीभागवते वर्णिताः समाजोपयोगिनः सदाचार-नित्यकर्म-रूद्राक्ष-भस्म-विभूतिधारणादिविविधविषयाः पत्रेऽस्मिन् निर्वह्यन्ति। छात्राः पत्रमेतदधीत्य समाजस्य बहूपकारं साधयिष्यन्ति। अस्य पत्रस्य सर्वेऽपि विषयाः परस्परमन्तःसम्बन्धेन विद्यमानाः सन्ति। सन्दर्भग्रन्थाः(Reference Books):- ■ देवीभागवतम्, चौ. संस्कृत सीरिज आफिस, वाराणसी। ■ कालिकापुराणम्, चौ. सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी ■ देवीभागवताङ्क, गीता प्रेस, गोरखपुर। ■ शक्त्यङ्क, गीता प्रेस, गोरखपुर। ■ पुराणविमर्श, पं. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
--	--	---

		DSCC 19	उद्देश्यम् - श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य परिचयप्रदानपुरस्सरमेकादशस्कन्धस्य ज्ञानतत्त्वावबोधनम्। आधारग्रन्थः - ■ श्रीमद्भागवतमहापुराणे, एकादशस्कन्धे (16-31 अध्यायाः) गीताप्रेस, गोरखपुर।			
			भगवत्स्वरूपवर्णनम्।			
			● भगवद्विभूतीनां स्वरूपप्रतिपादनम्। ● वर्णाश्रमधर्मनिरूपणम्। ● वानप्रस्थसन्यासधर्मप्रतिपादनम्। ● भक्तिज्ञानादीनां स्वरूपप्रतिपादनम्।	1	1	16-20
			मुक्त्युपायनिरूपणम्।			
			● ज्ञानभक्तिकर्मयोगनिरूपणम्। ● गुणदोषविवेचनम्। ● तत्त्वसंख्यानिरूपणम्। ● प्रकृतिपुरुषस्वरूपप्रतिपादनम्।	1	1	16-20

			गुणवृत्त्यनुशीलनम्। ● तितिक्षुब्राह्मणचरितम्। ● सांख्ययोगानुशीलनम्। ● गुणस्वरूपोपपादनम्। ● गुणवृत्तिनिरूपणम्।	1	1	16-20
			परमार्थप्रतिपादनम्। ● क्रियायोगप्रतिपादनम्। ● ऐलगीतम्। ● भगवद्धर्मनिरूपणम्। ● यदुकुलसंहारः।	1	1	16-20

		फलाधिगति:(Outcome) :- ● वर्णाश्रमधर्मनिरूपणेन समाजे साम्यवादस्य स्थापनम्। ● कर्मज्ञानभक्तियोगनिरूपणेन मनुष्याणामाध्यात्मिकभावोत्पादनम्। ● तितिक्षुब्राह्मणकथामाध्यमेन सुखदुःखयोः कारणनिरूपणम्। ● ऐलगीतव्याजेन समाजे वैराग्यभावोत्पादनम्। सङ्गति:(Inter Link) :- पुराणानि आध्यात्मिकभावमुद्घाटयन्ति। एतेषामध्ययनेन जनेषु आध्यात्मिकतायाः आस्तिकभावनायाः प्रेमश्रद्धाभावस्य च विकासः जायते। श्रीमद्भागवतं तु अतीव भक्तितत्त्वावबोधकं शास्त्रम् । यस्याध्ययनेन साक्षात् परमेश्वरः हृदि आविर्भवति। अतः अस्याध्ययनमवश्यमेव करणीयम्। अत्र निर्द्धारिताः विषयाः परस्परान्तःसम्बन्धेन तिष्ठन्ति। सन्दर्भग्रन्थाः(Reference Books) :- ■ भागवत-दर्शन, सत्साहित्य प्रकाशन ट्रस्ट, मुम्बई-400006 ■ श्रीमद्भागवततत्त्वबिन्दुः, न्यु भारतीय बुक् कार्पोरेशन, दिल्ली। ■ श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, अन्वितार्थप्रकाशिका टीका, नाग प्रकाशन, दिल्ली। ■ श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, भावार्थदीपिका, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी। ■ पुराणविमर्श, पं. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
--	--	--

		DSCC 20	उद्देश्यम्- स्कन्दमहापुराणस्य परिचयपुरस्सरं तत्र प्रतिपादितस्य अयोध्यामाहात्म्यस्यावबोधनम्। आधारग्रन्थः - ■ स्कन्दमहापुराणे वैष्णवखण्डे अयोध्यामाहात्म्यम् (1-10 अध्यायाः) नागपब्लिशर्स, नई दिल्ली			
			अयोध्यामाहात्म्योपक्रमः।			
			● सूतशौनकसम्वादप्रसङ्गः। ● अगस्त्यमुनेश्चरितम्, अयोध्याशब्दस्य व्युत्पत्त्यर्थकथनञ्च। ● ब्रह्मण अयोध्यागमनं विविधतीर्थस्थापनञ्च। ● पापमोचनतीर्थमाहात्म्यप्रसङ्गः।	1	1	16-20
			अयोध्यायां विद्यमानानि तीर्थक्षेत्राणि।			
			● अयोध्यायां विविधतीर्थक्षेत्राणि तन्माहात्म्यकथनञ्च। ● धर्महरिमाहात्म्यप्रसङ्गः। ● कौत्सवृत्तान्तानुशीलनम्। ● दुर्वासश्चरितम्। ● विश्वामित्रचरितम्।	1	1	16-20

			तीर्थस्नानदानमाहात्म्यानुशीलनम्। ● सीताकुण्डस्नानमाहात्म्यम्। ● सरयूधर्घरानद्योः स्नानमाहात्म्यम्। ● चक्रहरिपीठे दानमाहात्म्यम्। ● अयोध्यायात्राविधिकथनम्।	1	1	16-20
			विविधकुण्डमाहात्म्योपस्थापनम्। ● भरतकुण्डमाहात्म्यम्। ● सीताकुण्डमाहात्म्यम्। ● भैरवकुण्डमाहात्म्यम्। ● जटाकुण्डमाहात्म्यम्। ● रामजन्मस्थानमाहात्म्यम्। ● अयोध्यामाहात्म्यश्रवणफलम्।	1	1	16-20

			फलाधिगति:(Outcome) :- ● अयोध्यायाः सांस्कृतिकतत्त्वावबोधः। ● अयोध्यायाः धार्मिकमहत्त्वावगतिः। ● अयोध्यायां विद्यमानानां तीर्थानां परिचयलाभः। ● अयोध्याम्प्रति आध्यात्मिकभावविकासः। सङ्गति:(Inter Link) :- तीर्थस्नानदानयात्रायाः भारतीयसनातनपरम्परायामेकं प्रमुखं स्थानं विद्यते। सर्वेऽपि भारतीयाः स्वजीवनकाले वारमेकमपि तीर्थस्नानं भवेत्, येन मम जीवनं सफलं भूयादिति वाञ्छन्ति। अनेन पत्रेण समेषामयोध्याविषयकतीर्थस्नानदानचिन्तनावबोधनं भविष्यति। अत्र स्थापिताः सर्वेऽपि विषयाः परस्परं भावात्मिकया दृष्ट्या सम्बद्धाः सन्ति। सन्दर्भग्रन्थाः(Reference Books):- ■ श्रीस्कन्दमहापुराणम्, राष्ट्रिय-संस्कृत-संस्थान, नई दिल्ली। ■ पुराणपर्यालोचनम् (1-2 भागः), डॉ. कृष्णमणि त्रिपाठी, चौ. सुर. प्रकाशन, वाराणसी। ■ पुराणदिग्दर्शन, माधवाचार्य शास्त्री, नई दिल्ली। ■ अष्टादश पुराणदर्पण, प. ज्वालाप्रसाद मिश्र, राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान, नई दिल्ली। ■ पुराणविमर्श, पं. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
--	--	--	--